

Plzeňský kraj

PLZEŇSKÝ KRAJ

číslo 07-08 | červenec-srpen 2025 | ročník XXIII | www.plzensky-kraj.cz

Petra Martínková Šumlovová: Mezilidské vztahy jsou pro mne na prvním místě

OBSAH

03	Úvodní slovo
	15 let podpory rodinám s autismem
04	Kraj a hejtmán se podílí na záchraně srnčat
	Sto let od smrti J. Š. Baara
	Hejtmán ocenil péči o válečné hroby
05	Obce trápí drahá likvidace azbestu
	S IDPK do školy
06	Mimořádné dodatečné zvýhodnění předplatného IDPK
	Domažlická nemocnice ošetřila desítky postřelených a zraněných studentů
07	Kraj pomáhá bojovat proti kyberkriminalitě
	Kraj posílá studenty sbírat zkušenosti do Japonska
08	Studovat můžete třeba jen jeden předmět
	Rozhovor s Petrou Martínkovou Šumlovovou
10	Vítězové letošního ročníku soutěže Památka Plzeňského kraje
11	Navštivte tajemná místa, kde se tájí dech
12	Hydepark
14	Podstránský rybník: útočiště pro ohrožené ptáky
	Hledá se královna českých alejí

Plzeňský kraj, Škroupova 1760/18, 301 00 Plzeň
IČO: 70890366

Redakční rada: Markéta Čekanová, Helena Frintová, Eva Mertlová, Patrik Pátek, Petra Štěpánová, Jindra Radová, Štěpánka Szabó

Náklad: 265 000 ks

Datum vydání: 18. 8. 2025

Místo vydání: Plzeň

Grafická úprava: NAVA Tisk s.r.o.

E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz

Distribuce výtisků zdarma

Foto na titulní straně: David Havlena

Neoznačené články jsou redakčními materiály.

Filmový Festival ³⁸Finále Plzeň www.festivalfinale.cz 26/09–01/10/2025

Vážení občané, milí krajané, budeme s vámi opět slavit. Nejenže tento rok oslavujeme čtvrt století našeho kraje, ale čekají nás tradiční oslavy úrody – dožínky. Je to vždy příjemné setkání plné venkovských tradic, folklóru, hudby, regionálních potravin a poděkování zemědělcům za jejich úsilí.

Letos se uvidíme 13. září v krásném prostředí zámeckých zahrad v Manětíně. Všechny vás tam srdečně zvú.

Plzeňský region je krajem venkovským a já si velmi vážím lidí, kteří se starají o své obce a snaží se, aby i malé vsíčky či vesnice byly příjemným a atraktivním místem pro život.

Každoročně vyhlašujeme soutěž Vesnice roku. Letos tento titul připadl obci Trnová. Těší mě, že jsme zlatou stuhu předali lidem ze severního Plzeňska. Je to místo s nádhernou přírodou a s mnoha zajímavými turistickými cíli. Trnová může být všem inspirací. Velký respekt a poděkování patří místním lidem, spolkům, dobrovolníkům i vedení obce.

Kraj malé obce dlouhodobě podporuje dotačními programy a já mám v plánu v tom pokračovat. Za poslední týden jsem osobně objel řadu měst a vesnic, protože chci vědět, jak se tam lidem žije. Přijedu, povídáme si a já hodně poslouchám. Je to užitečné. Mám od vás už nespočet podnětů a postřehů, ze kterých chci do budoucna vycházet a řešit věci, které vás skutečně trápí. Jako hejtman jsem tu hlavně pro vás – naše krajany.

Užijte si zbytek léta a těším se opět na další společné setkání s vámi.

Váš hejtman
Kamal Farhan

15 let podpory rodinám s autismem

Letošní rok je Rokem autismu. Poruchy autistického spektra (PAS) představují širokou škálu neurovývojových odlišností, které ovlivňují komunikaci, sociální interakce a chování. Každé dítě s autismem je jedinečné a potřebuje individuální přístup. Už 15 let pomáhá rodinám s dětmi s poruchou autistického spektra v Plzni a Plzeňském kraji Občanské sdružení ProCit. Zároveň se snaží zvyšovat povědomí o autismu. Za vznikem i dlouhodobým vedením stojí Irena Vítovcová, maminka chlapce s autismem, která proměnila vlastní zkušenost v pomoc druhým. ProCit nabízí odborné poradenství, speciálně-pedagogickou péči, asistenci i volnočasové aktivity přizpůsobené specifickým potřebám dětí s PAS. Pořádá také semináře, workshopy a akce, které přibližují život s autismem veřejnosti. Sdružení také aktivně spolupracuje s plzeňskou pedagogickou fakultou, se školami, institucemi i zdravotníky s cílem zlepšit začlenění osob s autismem do společnosti.

www.autismusprocit.cz

Kraj a hejtman se podílí na záchraně srnčat

Plzeňský kraj podpořil v letošním roce záchranu srnčat při senosečích. Formou daru poskytl finance spolku Stop sečení srnčat – Plzeňsko z. s. Členové spolku se každoročně zapojují do vyhledávání srnčat ve vysoké trávě, aby mláďata neskončila pod sekačkami traktorů. Ročně se tak podaří zachránit stovky zvířat. „Osobně jsem se do hledání srnčat zapojil na lukách kolem Úněšova na severním Plzeňsku. Velké díky a respekt patří všem dobrovolníkům, kteří se do hledání zapojují a obětují tomu svůj volný čas, někteří si berou i dovolenou. Srnčata opravdu zůstávají schoulená ve vysoké trávě a pokud je nezachráníme, nemají šanci na přežití. Jsem rád, že kraj může jejich záchranu podpořit a pomůže tak dobré věci,“ říká hejtman Plzeňského kraje Kamal Farhan. Podle odhadů zemře každoročně při senosečích přes šedesát tisíc srnčat.

Sto let od smrti J. Š. Baara

Letos si připomínáme 100 let od úmrtí Jindřicha Šimona Baara. Básník, spisovatel, sběratel, vlastenec a katolický kněz se narodil v Klenčí pod Čerchovem v roce 1869. Připomínky jeho života i tvorby se uskutečňují na řadě kulturních, společenských i odborných akcí pro širokou veřejnost. Všechny najdete na www.jindrichsimonbaar.cz, ale za samostatnou zmínku stojí putovní výstava, která ilustruje život a dílo J. Š. Baara ve spojení s místy jeho působení. Vidět ji můžete například v kostele sv. Martina v Klenčí pod Čerchovem, na Přimdě a v dalších obcích spojených s jeho životem.

Oslavy vyvrcholí 3. října v Baarově rodišti galakonzertem Tomáše Kluse a Cílové skupiny v kostele sv. Martina. Vystoupí také nevidomá zpěvačka Ráchel Skleníčková a dětský pěvecký sbor DUHA z Domažlic. Koncert se ponese i v charitativním duchu, část výtěžku bude věnována Diance Řezníčkové na rehabilitace a zdravotní pomůcky a Nadačnímu fondu Mathilda.

Významným výstupem oslav bude vydání publikace Život a dílo Jindřicha Šimona Baara. Ta čtenáře provede Baarovým životem a místy, na kterých se zastavil a kde působil, a bude obohacena o vzpomínky jeho současníků. Koordinátorem projektu je ALVEDA s.r.o.

Hejtman ocenil péči o válečné hroby

Celkem 1 360 válečných hrobů a pietních míst, ke kterým se váže 22 983 obětí. Z toho 433 válečných hrobů s ostatky, ve kterých je uloženo 4 244 osob. A dalších 927 pietních míst, která připomínají celkem 18 739 obětí. Takový je výčet válečných hrobů a pietních míst v Plzeňském kraji. O většinu z nich se někdo stará – obce, spolky či jednotlivci. Několik z nich převzalo z rukou hejtmána Kamala Farhana ocenění a poděkování za svou práci. Byli mezi nimi starostové Horažďovic, Kralovic, Dolan, Zavlekova a Města Touškova nebo Josef Chalupný z Horažďovic, Milena Městecská či radní Plzeňského kraje pro oblast kultury a památkové péče Libor Pícka.

Obce trápí drahá likvidace azbestu

Malí zemědělské prvovýrobci a podnikatelé mohou do 1. června 2026 žádat Státní fond životního prostředí ČR o maximálně milionovou dotaci, která jim pomůže zbavit budovy nebezpečného azbestu. Problém s eternitovou krytinou mají ovšem také majitelé rodinných domů či obecní úřady a radnice. Pro ně ale zatím dotace neexistuje.

Aby obce svoji zátěž odstranily, potřebovaly by zpravidla 100 až 800 tisíc Kč, někde i milionové sumy. Další náklady by si mohly vyžádat likvidace černých skládek, pokud by se takto eternitu zbavovali obyvatelé. Proto nyní Sdružení měst a obcí hledá cestu, jak obcím pomoci, a to ve spolupráci s Plzeňským krajem a Ministerstvem životního prostředí.

S IDPK do školy

Začátek školní výuky se blíží a s ním i záležitosti spojené s dojížděním dětí a studentů do škol. Co bude výhodnější? Předplatné, nebo si každý den kupovat jízdenku? Odpověď vám může poskytnout kalkulačka jízdného na stránkách www.idpk.cz/cz/kalkulator-jizdneho. Zde můžete jednoduše zadat zastávky, mezi nimiž bude žák či student cestovat nejčastěji, a poté zvolit požadovanou kategorii cestujícího (dítě či student, popř. jinou). V dalším kroku z vyhledaných spojení vyberete to nejčastější, kterým žák/student bude cestovat, a následně již volbou různých časových období porovnáváte, kolik lze ušetřit. Platí, že na čím delší dobu předplatné koupíte, tím více oproti jednotlivému jízdnému ušetříte.

Odkaz na kalkulačku jízdného na webu IDPK

Výhodou předplatného je i to, že žák/student může v předplacených zónách v předplaceném období cestovat neomezeně nejen během pracovních dnů, ale i o víkendech a svátcích či o prázdninách. Navíc si předplatné může zakoupit od jakéhokoliv dne, který si vybere, a to na dobu od 1 do 365 dnů.

Mobilní aplikace Virtuální Plzeňská karta nyní mimo jiné nabízí automatizované ověření nároku na slevu. Cestující v ní mohou jednoduše nahrát požadované doklady a systém ověření provede do jednoho pracovního dne bez nutnosti návštěvy přepážky. Po schválení se sleva aktivuje okamžitě. Pokud vyu-

žíváte předplatné na Plzeňské kartě, lze si o nárok požádat na e-shopu plzeňské karty.

Zpravidla platí, že:

- Jezdíte pravidelně? Vyplatí se vám předplatné.
- Jezdíte veřejnou dopravou jen občas? Pak vyjde výhodněji jednotlivé jízdné.
- Přestupní jednotlivé jízdné při cestách do zóny 001 platí i na MHD Plzeň během své časové platnosti. Pozor však na zvýhodněné nepřestupní jízdenky pro krátké vzdálenosti do 10 km, které jsou platné jen na spoji, pro který jsou určeny (resp. ve kterém byly zakoupeny).
- Předplatné i jednotlivé jízdné si můžete pořídit přes aplikaci Virtuální Plzeňská karta.

Mimořádné dodatečné zvýhodnění předplatného IDPK

Cestující, kteří si od 1. července zakoupí zvýhodněné předplatné s časovou platností 30–184 dnů (tj. s platností nepřekračující datum 31. 12. 2025), budou moci od 15. září požádat Plzeňský kraj o proplacení poloviny částky, kterou zaplatili za zvýhodněné předplatné.

Mimořádné dodatečné zvýhodnění předplatného ve výši 25 % z ceny plnocenného předplatného bude žadatelům, kteří splní podmínky, poskytnuto Plzeňským krajem formou daru.

Zvýhodnění ve výši 25 % z ceny plnocenného předplatného bude možné uplatnit na zvýhodněné předplatné jízdné zakoupené od 1. července 2025 pro přepravu po území jedné až šesti vnějších tarifních zón IDPK s platností v období od 1. července do 31. prosince 2025. Zakoupené předplatné musí mít časovou platnost minimálně 30 a maximálně 184 dnů. O dar si lze zažádat 60 dní od konce platnosti předplatného, aby bylo

možné ověřit, že předplatné bylo skutečně zakoupeno a nebylo stornováno. Bližší informace naleznete na www.idpk.cz/mimoradne-slevy/. O dar lze žádat opakovaně za splnění výše uvedených podmínek.

Kdo má na mimořádné dodatečné zvýhodnění nárok?

- děti ve věku 6–15 let
- mládež ve věku 15–18 let
- studenti ve věku 18–26 let
- osoby ve věku do 65 let, které mají posudkovým lékařem ČSSZ přiznánu invaliditu 3. stupně nebo pobírají invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně
- osoby starší 65 let

Domažlická nemocnice ošetřila desítky postřelených a zraněných studentů

Těžce zranění studenti s průstřely, středně zranění s reznými poraněními a spousta otřesených a lehce zraněných mladých lidí skončila na emergency Domažlické nemocnice. Ta kvůli mimořádné události musela spustit traumaplán a triáž v hale nemocnice pro příjem velkého množství pacientů. Nemocnice spolu se složkami IZS provedla tematické cvičení, kde zasahovala policie, záchranka, strážníci i hasiči.

Ve skutečnosti ten den strávila většina studentů na školním výletě mimo Domažlice. Školní budova posloužila jako místo konání cvičení, do nějž se zapojily stovky osob včetně zdravotníků Domažlické nemocnice.

Domažlická nemocnice přijala ze cvičení zhruba třicítku osob. Byly už přetříděny dle charakteru zranění záchrankou, ale i tak tu rozdělili pacienty dle priorit ošetření a nasměrovali je na konkrétní pracoviště – ARO, operační sály, ambulance nebo další oddělení, případně se jich ujali intervenční zajišťující psychologickou pomoc.

Kraj pomáhá bojovat proti kyberkriminalitě

Kriminalita v kyberprostoru má mnoho podob. Zahrnuje nejen nejrůznější podvodníky, kteří se snaží z lidí vylákat peníze, ale patří sem i dezinformace, krádeže identity nebo zneužívání důvěry, na jehož konci může být třeba vydírání.

Plzeňský kraj proto realizuje řadu preventivních projektů, jako je RE/START 2024 nebo Kraje pro bezpečný internet, na jejichž financování se podílelo i Ministerstvo vnitra České republiky.

Cílem projektu RE/START 2024 bylo předcházet kriminalitě u dětí a mladistvých prostřednictvím smysluplného trávení volného času, osobního rozvoje a rozvoje sociálních a vzdělávacích kompetencí. Více než sto dětí, dospívajících a mladistvých a jejich rodičů se zúčastnilo zážitkového kurzu a workshopů na téma prevence digitálních závislostí a kyberšikany či reprodukční zdraví a sexuální výchova.

Významný byl také projekt Preventivní pracovník – specialista pro práci s ukrajinskou mládeží. Jeho hlavním cílem bylo vytvoření spektra aktivit k prevenci rizikového chování dětí a mládeže ukrajinského původu. Projekt reagoval na jejich situaci a potřeby a řešil i nedostatek aktivit pro tuto skupinu.

Vše o pěstounství na jednom místě

Den otevřených dveří Odboru sociálních věcí,
každé první pondělí v měsíci, 16—18 h,
Krajský úřad Plzeňského kraje, Škroupova 18

pestujbudoucnost.cz

Kraj posílá studenty sbírat zkušenosti do Japonska

Plzeňský kraj spouští unikátní vzdělávací program DRESS UP & STAY HOME, jehož cílem je systematicky podporovat rozvoj regionu prostřednictvím osobní globální zkušenosti studentů krajských středních škol. Program umožní vybraným žákům účast na mezinárodních akcích, jako je světová výstava EXPO nebo mistrovství odborných dovedností WORLDSKILLS.

**DRESS UP
& STAY
HOME** EXPO 2025
OSAKA | KANSAI
JAPAN

Celkem 69 vybraných žáků z 35 středních škol zřízovaných Plzeňským krajem se ve čtyřech skupinách v prázdninových měsících zúčastnilo světové výstavy EXPO 2025 v japonské Ósace. Navštívili také národní muzeum nové vědy a inovací Miraikan v Tokiu, japonské centrály firem působících v regionu či japonské školy.

Studovat můžete třeba jen jeden předmět

Západočeská univerzita nově zpřístupňuje výuku každému, kdo má chuť studovat – byť třeba jen jeden předmět a bez několikaletého závazku. Takzvané mimořádné studium umožňuje zapsat si vybrané vysokoškolské předměty, chodit na přednášky, skládat zkoušky a nakonec získat osvědčení. Přihlášky se přijímají už jen do konce srpna.

Kvantová fyzika, právo, programování nebo pěvecká výchova – každý, kdo má zájem, si nově na ZČU může sestavit vlastní rozvrh, a to maximálně z 30 kreditů na semestr. To odpovídá běžnému zatížení plnohodnotného studenta. Mimořádné studium tak zpřístupňuje univerzitní výuku široké veřejnosti.

V nabídce jsou desítky předmětů, třeba i obecná psychologie, němčina, astronomie, chemická technologie nebo moderní metody výuky geografie. Kurzy jsou řazené do tří kategorií – volnočasové, upskillingové zaměřené na profesní růst a kurzy pro středoškolačky. Univerzita se tak chce otevřít i těm, kteří

zrovna nepotřebují nebo nechtějí titul, ale chtějí si rozšířit obzory nebo se posunout v profesi.

Jak se studuje?

Každý předmět má vlastní pravidla pro úspěšné ukončení a řídí se harmonogramem akademického roku. Výuka se tak odehrává v běžných skupinách mezi řádnými studenty a zahrnuje přednášky, semináře i klasické hodnocení. Úspěšní účastníci získají oficiální osvědčení o absolvování.

Mimořádné studium je placené, zpravidla se jedná o necelé tři tisíce korun za semestr dle rozsahu a náročnosti předmětu. Nabízí přesně to, co dnes lidé hledají – cílené vzdělávání bez větší administrativní zátěže.

Přihlášky do mimořádného studia přijímá univerzita do 31. srpna 2025. Podrobnosti a seznam kurzů jsou k dispozici na webu mimoradnestudium.zcu.cz.

Roubenka, spolky a silné vztahy. Trnová ukazuje, jak vypadá zdravá obec

Trnová získala titul Vesnice roku 2025. Co za tím stojí? O úspěchu, komunitním životě, investicích i výzvách současného venkova jsme si povídali se starostkou obce Petrou Martínkovou Šumlovovou (bezpartijní). Trnová na severním Plzeňsku ukazuje, že když lidé spolupracují, může i malá obec vzkvétat. Titul Vesnice roku není jen o upravených domcích a výzdobě – je především oceněním komunity, aktivních spolků a vedení obce, které dokázalo spojit lidovou tradici s moderním přístupem.

autor: **David Havlena** / foto: **David Havlena**

Komise se v udělení titulu shodla jednoznačně – čemu přičítáte takový úspěch?

Myslím si, že jsme porotě ukázali takovou tu zdravou, živou vesnici. Ten den hodnotící komisi uvítaly všechny spolky, které v Trnově máme. Bylo to velmi příjemné setkání. Ukázali jsme jim spoustu kulturních akcí a překvapení byli i z naší výstavby, přestože jsme to jako obec neměli jednoduché. Když jsem v roce 2019 nastupovala do funkce starostky, zasáhl nás covid. První dva roky tak byly extrémně náročné. Nemohli jsme dělat žádné společenské akce, nešlo nic. Po skončení covidu začala válka na Ukrajině a nálada v obci byla pochmurná. Vnímám, že velkým přelomem bylo oživení roubenky – naší jediné historické památky, kterou rekonstruujeme s finanční podporou Plzeňského kraje. Díky roubence se nám

povedlo vdechnout Trnově nový kulturní život. Selský dvůr má jedinečnou atmosféru, působí velmi klidně a přirozeně k sobě lidi přitahuje.

K čemu konkrétně roubenka slouží?

Funguje jako takové komunitní centrum obce. Vybudovali jsme tu venkovní kuchyň, toalety a teď pokračujeme venkovním posezením, příští rok nás čeká posezení pod hambalkem. Vždycky první neděli v září tu děláme posvícení, začátkem února zabijačku, na jaře velikonoční jarmark a nedávno také myslivecké hody. Zatočili jsme ve venkovní peci a pekli společně chleba. Je důležité si uvědomit, že jsme sice malá obec, máme necelých 1000 obyvatel, ale ležíme jen 15 kilometrů od Plzně. Lidé dnes běžně dojíždějí,

třeba na Lochotín je to jen 12 kilometrů. A v tomhle je Trnová ve složité situaci. Právě kvůli té blízkosti se musíme opravdu snažit, abychom si občany udrželi i po kulturní stránce. Plzeň nabízí spoustu možností – koncerty, divadla, sportovní i venkovní akce... Je pochopitelné, že lidé často vyrazí právě tam. My se ale snažíme, aby si našli cestu i na naše obecní akce. Když se pak něco povede a lidé přijdou, tak to člověka opravdu potěší a je to známka toho, že to má smysl.

A přesně o tom je život na venkově ...

Ano, je to především o spolcích. Hasiči jsou základem všeho. Nejen, že nám pomáhají jako obci, ale žádná akce by se bez jejich zapojení neobešla. V rozpočtu máme vyhrazeno 350 tisíc korun jenom pro spolky. Rozdělujeme je mezi hasiče, tělovýchovnou jednotu, myslivce, uměleckou divadelní společnost a holubáře. A je skvělé, že spolky táhnou za jeden provaz.

Co dalšího se Vám podařilo?

Na první místo bych určitě postavila mezilidské vztahy, které se zlepšily. Podařilo se Trnovou stmelit. A pak se mi líbí to, že se nám vede také dotační politika, kterou jsme měli ve volebním programu. Na dotacích se pro obec podařilo získat 84 milionů korun. Díky tomu můžeme opravovat roubenku, vybudovali jsme multifunkční hřiště, dětské hřiště, opravili komunikace a stavíme nový kulturní dům, který nám pokryje veškeré novodobé kulturní akce, jako jsou bály, plesy, divadlo nebo kino.

Veškeré dotace čerpáte prostřednictvím Plzeňského kraje?

Snažíme se čerpat dotace také z dalších zdrojů. Roubenka je tedy převážně financována díky podpoře Plzeňského kraje a pak Ministerstvem kultury. S multifunkčním hřištěm a komunikacemi nám pomohlo Ministerstvo pro místní rozvoj. Kulturní dům stavíme díky Státnímu fondu podpory investic, který také spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj. A ještě jsem pyšná na to, že se nám povedlo získat stoprocentní dotaci 25 milionů korun od Ministerstva práce a sociálních věcí na výstavbu dětské skupinky.

Jaké služby tedy v obci fungují?

Funguje nám tady mateřská školka od tří let i pro okolní obce. To bych na tomto místě chtěla vyzdvihnout, spolupráce okolních vesnic je opravdu silná, vzájemně si pomáháme. A od září 2026 bychom chtěli otevřít již zmiňovanou dětskou skupinku pro děti od 6 měsíců do 3 let.

Je něco, co vás naopak jako starostku obce trápí?

Trápí mne průtah obce, musíme ještě doladit projektovou dokumentaci. Tam máme velké zpoždění. A přiváděč, pokud to tak

mohu nazvat, do lokality, kde stojí nové rodinné domky. Tím bychom také ulevili dopravě po místních komunikacích.

Co pro Vás ocenění Vesnice roku vlastně znamená?

Když jsem se přihlašovala do soutěže, nepomýšlela jsem na zlatou stuhu, ale jsem za ni opravdu nesmírně ráda. Jsem pyšná především na všechny spolky, protože to není jenom o mně. Jsem si vědoma, že díky nim tu je kulturní a společenský život moc hezký a zároveň spolky vychovávají další generace. A opravdu děláme, co můžeme, obecní úřad jsme otevřeli i mimo úřední hodiny. Může za námi kdokoliv kdykoliv přijít. Zlatá stuha je krásné ohodnocení společné práce.

Hejtman Kamal Farhan: „Chceme, aby se v Plzeňském kraji dobře žilo i na venkově“

Plzeňský kraj je krajem venkovským. Vedle měst jako jsou Plzeň, Klatovy, Domažlice či Rokycany tvoří čtyři pětiny kraje obce do dvou tisíc obyvatel. Hejtmanství proto nyní klade důraz na jejich podporu. Pro letošní rok na to vyčlenil více než 170 milionů korun.

Jde o hlavní tři programy. Jeden se věnuje stabilizaci a obnově venkova. Druhý podporuje dopravu a nově byl zřízen také program na podporu bydlení. Ten umožní obcím získat až osm set tisíc korun na jednu novou bytovou jednotku. „Chceme tak pomoci starostům, aby mohli opět investovat do nájemních bytů, které nyní chybí. Nechci se dívat na to, jak se venkov vyliďňuje jen kvůli tomu, že tam nejsme schopni zajistit bydlení nebo služby. A stát nám svým přístupem také nepomáhá. Ruší pošty, pobočky státních úřadů, omezuje investice do infrastruktury... Na lidi mimo velká města myslí stát jen velmi okrajově,“ říká hejtman Plzeňského kraje Kamal Farhan.

Kraj současně pomůže obcím s pořízováním nového nemovitého majetku nebo s opravami toho stávajícího. Do tohoto programu přišlo přes 300 žádostí s celkovým požadavkem necelých sto šedesát milionů korun. „Jednou z hlavních myšlenek tohoto programu je, aby lidé v obcích měli dostupné všechny služby. Aby kvůli každé maličkosti nemuseli brát auto nebo čekat na autobus a jezdit do města. Podporujeme tak vznik poštovních poboček, kamenné, pojiždné či samoobslužné prodejny,“ dodává hejtman.

Kraj současně podporuje spolkovou činnost, opravy silnic, dopravní obslužnost, zemědělství, regionální producenty a dále také kulturní a společenské projekty. „Nezapomínejme, že obyvatelé na vesnicích stárnou a pokud jim nezajistíme potřebné služby, tak se také může stát, že pak kraj a obce budou muset platit daleko víc v sociálních službách,“ uzavírá hejtman.

Vítězové sedmého ročníku soutěže Památka Plzeňského kraje

**Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích, barokní sochy na nádvoří hradu Klenová,
socha granátníka v Holoubkově a lovecký zámček Tři Trubky ve Strašicích
– to jsou vítězové soutěže Památka Plzeňského kraje 2024.**

Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích

**Lovecký
zámček
Tři Trubky
v Strašicích**

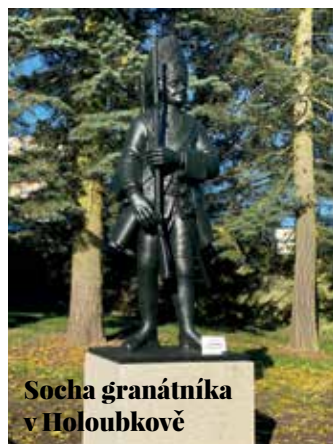
Vročníku 2024 se do soutěže přihlásilo osmnáct skvostů ve dvou kategoriích: Sochy a drobná architektura a Stavby. Hodnotila je nejen odborná porota, ale více než dva tisíce hlasů poslala i veřejnost.

Hlavní cenu Památka Plzeňského kraje 2024 v kategorii Stavby získala Římskokatolická farnost Kralovice za dokončení obnovy a restaurování vnějšího pláště kostela sv. Petra a Pavla v Kralovicích. Druhým místem odborná komise ocenila Město Bělá nad Radbuzou za celkovou obnovu objektu bývalé tvrze. Ten byl od požáru v roce 2014 v havarijním stavu, a byl dokonce zařazen i do seznamu ohrožených kulturních památek. Třetí místo v kategorii Stavby získal zámek Čechovice. V roce 2024 byla dokončena obnova 1. místnosti 2. nadzemního podlaží v severovýchodním nároží východního křídla zámku.

Hlavní cenu v kategorii pro Sochy a drobnou architekturu získala Galerie Klatovy / Klenová za restaurování souboru šes-

ti barokních soch umístěných na nádvoří hradu Klenová. Sochy z roku 1764, jejichž autorem je František Ringelhahn, byly kompletně zrestaurovány a získaly zpět i chybějící části a atributy. Na druhém místě se umístilo restaurování čtveřice soch z tzv. Vysoké cesty v Manětíně: sochy Archanděla Michaela, Anděla Strážce, sv. Ludmily a sv. Jana Nepomuckého pocházejí z let 1728–1734 a jsou dílem významného barokního sochaře Josefa Herschera. Třetí místo u odborné komise pak získal Vladimír Lobkowicz, který je vlastníkem zrestaurované sochy sv. Isidora Madridského ze souboru čtyř barokních soch od Lazara Widemanna v areálu kostela Narození Panny Marie v Plzni – Křimicích.

Veřejnost pak dala nejvíce hlasů rekonstrukci loveckého zámčku Tři Trubky ve Strašicích. Jeho majitelem jsou Vojenské lesy a statky ČR, které zde vybudovaly návštěvnické středisko Dům přírody Brd. Cenu veřejnosti v kategorii Sochy a drobná architektura získala obec Holoubkov za restaurování unikátní litinové sochy granátníka.

**Socha granátníka
v Holoubkově**

Soubor šesti barokních soch na nádvoří hradu Klenová

Navštivte tajuplná místa, kde se tají dech

Jsou místa krásná a líbivá a jsou kouty opředené prazvláštním mystičnem, dráždícím lidskou zvědavost od nepaměti. Místa vyprávějící legendy a dávné příběhy. A není jich málo. Plzeňský kraj vydal mapu s tipy na výlety za tajemnem, která navazuje na brožuru Tajuplná místa z loňského roku.

Výlety za tajemnem vás zavedou do dávných poustev, poutních míst, strašidelných katakomb a hrobek, temného podzemí, ale také za prameny vody, jež uzdravuje a léčí, za energií a silou prazvláštních balvanů a menhirů, do pozoruhodných sakrálních památek, z nichž některé člověku i přírodě navzdory odolávají zubu času a nadále vypráví svůj příběh. Je jen na vás, kam vaše kroky zamíří.

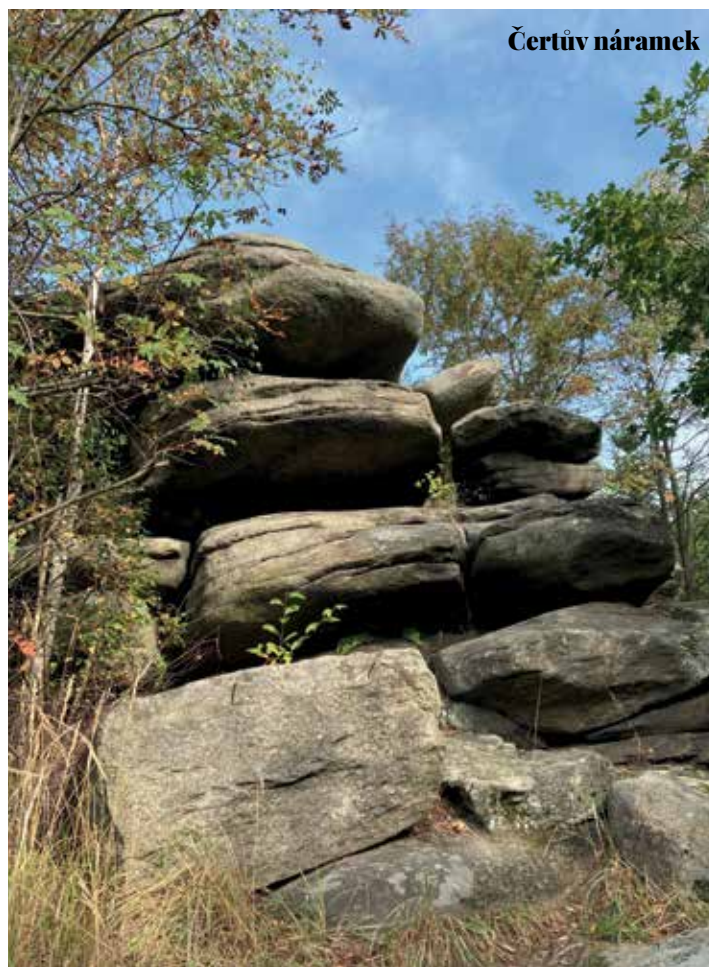
Víklany, čert a láska

Znáte kadovské víklany? Že jste o nich ještě neslyšeli? Najdete je na pomezí Plzeňského a Jihočeského kraje, kde se krása šumavského podhůří po zvolna mění v jihočeskou malebnost.

Právě zde zachránila krásná sedláckova dcera svého chudého milého, aby neupsal duši ďáblu. Legenda vypráví, že se zamilovaný mladík ucházel o její ruku a vychytralý sedlák si na mládence vymyslel nesplnitelný úkol. Měl odnést všechny kameny ze sedláckových polí, než ráno kohout zakokrhá. Mladík požádal o pomoc čerta, jenže sedláckova dcera se vše dozvěděla a probudila kohouta přesně ve chvíli, kdy čert odnášel poslední kameny. Ten se lekl a upustil je do krajiny, když prchal. A tak dnes mezi vesničkou Slatina a Kadovem můžeme obdivovat skalní útvary v podobě na sebe ledabyly naskládaných žulových balvanů vážících několik tun původem z doby ledové.

Skanzen Chanovice

Čertův náramek

Žlutá turistická značka vás zavede za Čertovým náramkem, Malým čertovým náramkem, Obětním kamenem a Kadovským víklanem, který je přírodní památkou. Výlet určitě spojte s návštěvou Chanovic, kde se také nachází další pověstmi opředený víklan – Žižkův kámen. Navštívit zde ale můžete i barokní zámek s Muzeem lidových řemesel a Skanzen lidové architektury, kde jsou k vidění staré roubené usedlosti převezené sem z různých koutů Plzeňského kraje. Nedaleko odsud, na vrchu Chlum, byla v letech 2008–2010 postavena rozhledna, odkud jsou nádherné výhledy na celé panorama Šumavy – od Českého lesa přes střední Šumavu až k Prachaticku a Lipensku, stejně tak i východním a severním směrem do vnitrozemí na Brdy.

JAKÉ OBLASTI BY MĚLY BÝT PRIORITNĚ PODPOROVÁNY V RÁMCI ROZVOJE VENKOVA? KDE BY PODLE VÁS MĚLY INVESTICE NEJVĚTŠÍ DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA V OBCÍCH?

Martin RYBÁŘ
(PRO NÁŠ KRAJ)

náměstek hejtmana pro oblast IT a evropských záležitostí

Je to především o investicích do infrastruktury a mobility. A teď úplně lidsky: musíme podporovat existenci obchodů, hospod a mateřských škol (nebo dětských skupin). A dopravu. Aby se děti dostaly bezpečně do školy a zpět, protože škola nemůže být všude. Aby se lidé mohli pohodlně dostat k lékaři a domů. Aby zbytečně nikde nečekali a neztráceli čas, aby cestovali v pohodlných dopravních prostředcích. Hospoda je kulturním a společenským centrem obce a možnost nakoupit si je základ. Musíme usilovat o to, aby tyto služby z našich vesnic nemizely, naopak aby byly co nejdostupnější.

Přitom ale nesmíme zapomínat na opravy silnic a výstavbu kanalizací a vodovodů. A konečně – musíme podporovat spolkovou činnost. Zejména na venkově a v malých obcích, které nemají možnost čerpat od sponzorů.

Ta nejdůležitější investice je ale zároveň tou nejlevnější – musíme investovat do mezilidských vztahů. Podporujeme lidi v tom, aby spolu mluvili bez nenávisti a odsuzování. Protože tu bydlíme všichni spolu.

Petr VANKA
(ANO 2011)

1. náměstek hejtmana pro oblast regionálního rozvoje

Podpora venkova je jednou z priorit rozvoje regionu a nejde řídit od stolu. Každá obec je jiná a lidé v ní mají své konkrétní potřeby. Ano, jsou témata, která trápí skoro všechny – třeba dostupnost služeb, kvalita života nebo fungování obce jako celku. Ale i v těchto věcech má každé místo svá specifika. Proto je podle mě důležité jednat přímo s vedením obcí, naslouchat jim a hledat řešení společně. Univerzální studie a tabulky vytvořené někde na ministerstvu většinou nestačí. Nezohledňují, co se skutečně děje v terénu. U nás v Plzeňském kraji si to dobře uvědomujeme, a proto cíleně podporujeme projekty, které mají pro místní smysl. Díváme se na projekty jako na celek – nestačí opravit jednu věc, když jiné základní věci chybí. Pomáháme obcím třeba s opravami škol, školek, místních cest a chodníků, hřišť, hasičáren, veřejného osvětlení nebo vodovodů a kanalizací. Zkrátka se snažíme, aby se lidem na venkově dobře žilo. Zároveň si uvědomujeme, jak důležité je udržet základní služby – ať už jde o poštu, zásobování nebo dostupné informace. Proto podporujeme nové formy – třeba samoobslužné obchody, výdejní boxy nebo elektronické úřední desky. Ale to všechno by nestačilo, kdyby na venkově chyběl život. Ten opravdový, sousedský a společenský. Proto také podporujeme spolky a sdružení, které lidi spojují – od hasičů až po kulturní spolky. Právě díky nim se lidé zapojují do dění v obci a vytvářejí z ní domov. A výsledky se dostávají – Plzeňský kraj se letos umístil na krásném 4. místě v anketě „Nejlepší místo pro život“. Loni jsme byli šestí, předloni osmí. A to je zásluha nás všech, kteří tady žijeme a každý den poctivě pracujeme pro své rodiny, obce i sousedy.

Pavel ČÍŽEK
(STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ)
náměstek hejtmana pro oblast dopravy

Není vůbec běžné, aby kraje podporovaly venkov v takovém rozsahu jako Plzeňský kraj. Velký hospodářský význam má zejména podpora vodovodů a kanalizací, což bývají finančně nejnáročnější stavby na vesnicích. Přednostně investuje kraj i do venkovských silnic a do průtahů obcí. Navíc má kraj havarijní fond, aby mohl pomoci obcím při jakýchkoli haváriích. K tomu mohou obce dostat jednoduchým způsobem dotace na obnovu svého majetku, na hasiče, na provoz prodejen, na obnovu památek, pomníků, křížků, na územní plány i výstavbu cyklostezek. Kraj podporuje i infocentra a cestovní ruch. Rozvojový potenciál má nový dotační program na vznik bytů v obecních budovách v malých obcích. Osobně bych si přál, aby kraj pomohl obcím v projektech veřejných prostranství – například v územních studiích návsi. Ve veřejném prostoru je totiž velmi důležitá práce a pohled architekta, kterého si obce nemohou dovolit zaměstnat nastálo, ale pomohla by forma studií navržených architektem a projednaných s občany obce.

Jiří VALENTA
(STAČILO! KSČM, SD-SN A ČSNS)
zastupitel Plzeňského kraje

V první řadě je nutno si uvědomit dva faktické údaje a to, že obce do dvou tisíc obyvatel tvoří čtvrtinu rozlohy regionu a současně, že náš kraj letos věnoval na podporu obcí zanedbatelných sto sedmdesát mil. Kč. Obnova a dlouhodobě zanebávaný rozvoj venkova tak pokračuje ve svém důsledku omezeným způsobem a tempem. Investovat by se mělo např. do zemědělské prvovýroby a zpracování zemědělských produktů, což by také přispělo k obnově ztracené potravinové soběstačnosti země. Ekonomické kondici samotných obcí zase prospěje trvalá snaha všech politických aktérů o diverzifikaci příjmů venkovského podnikatelského sektoru. Ke stabilizaci a růstu počtu obyvatel často vybydlených obcí povede mj. mnohem vyšší podpora výstavby obecních bytů, agroturistiky či péče o lesnickou infrastrukturu. Opomíjet by se neměly investice do ochrany životního prostředí či zachování venkovských tradic. Vzhledem k tomu, že v mikroregionech Tachov a Stříbro jsou zaznamenány nejvyšší hodnoty indexu destabilizující chudoby, tak právě sem bychom měli upřít pozornost asi nejvíce.

Marie POŠAROVÁ
(SPD a Trikolora)
zastupitelka Plzeňského kraje

Hnutí SPD považuje rozvoj venkova za klíčový pro udržení tradičního života, soběstačnosti a bezpečnosti naší země. Aby lidé z venkova neutíkali, ale naopak se tam rádi vraceli, musí se jim tam dobře žít. A právě na to by měly směřovat investice. Za jednu z hlavních priorit považujeme opravy silnic a zajištění pravidelné veřejné dopravy. Mnoho obcí je dnes špatně dostupných a bez auta se tam lidé neobejdou. To je potřeba změnit. Velmi důležitá je také podpora základních služeb – školek, škol, zdravotních středisek, pošt nebo obecních úřadů. Když lidé musí za každou věc jezdit desítky kilometrů, snižuje to kvalitu jejich života. SPD chce také posílit komunitní život. Místní spolky, hasiči, kulturní akce nebo vesnické slavnosti drží lidi pohromadě a vytvářejí silné komunity. Podle nás by se mělo investovat tam, kde to lidem na venkově skutečně pomůže – do dostupnosti, služeb a společenského života.

Martin BAXA
(SPOLU)
zastupitel Plzeňského kraje

Rozvoj venkova je zásadní proto, aby se naše země vyvíjela rovnoměrně. V Plzeňském kraji žije 30 % obyvatel v obcích do dvou tisíc obyvatel. Pro malé obce je důležitá dostupnost služeb a občanská vybavenost, kvalitní dopravní obslužnost. A také příležitosti k tomu, aby lidé našli v blízkosti práci, dobré školky, dětské skupiny, možnosti kroužků pro děti, školy a sociální služby. To vše je důležité pro rodiny a proto, aby lidé měli motivaci z venkova neodcházet.

Důležitá je i podpora lidí, kteří vytvářejí krajinu. Malé zemědělce, lokální výrobce a pěstitele potravin, kteří hospodaří způsobem, který krajinu kultivuje, nikoli likviduje. Sem patří i důraz na to, aby byly obnovovány lesy tak, aby si poradily se škůdci i se změnami klimatu.

Pro malé obce je důležitá podpora v oblasti hospodaření s vodou, v oblasti digitální infrastruktury a v podpoře místních podnikatelů a živnostníků, kterým může jednoznačně ulevit snižování byrokratické zátěže. To vše má vliv na to, aby lidé dobře žili v krajině, která je různorodá, citlivě kultivovaná a poskytuje všem takové zázemí, aby v ní lidé chtěli zůstat.

Rudolf ŠPOTÁK
(Česká pirátská strana)
zastupitel Plzeňského kraje

Co nejvíce pomůže venkovu v Plzeňském kraji? Rozvoj venkovských oblastí Plzeňského kraje si žádá cílené investice tam, kde mohou skutečně zlepšit každodenní život obyvatel. Jednou z priorit je doprava, opravy silnic nižších tříd a lepší návaznost veřejné dopravy pomohou hlavně menším obcím. Významnou roli hraje i dostupnost zdravotní a sociální péče, zejména pro seniory. V současné době se ukazuje jako klíčová také kvalitní digitální infrastruktura. Rychlý internet a podpora vzdělávání v digitálních dovednostech může posílit venkovské podnikání i výuku. Zapomenout bychom neměli na podporu místního zemědělství, agroturistiky a menších firem. Důležité je rovněž udržet školky, školky a komunitní život, který tvoří srdce venkova. V neposlední řadě je třeba chránit krajinu a vodu, právě tyto hodnoty činí venkov atraktivním místem k životu i návštěvě.

Podstránský rybník: útočiště pro ohrožené ptáky

Plzeňský kraj v rámci projektu Zdravá krajina zapojuje do problematiky ochrany životního prostředí firmy působící v Plzeňském kraji, které tak mohou získat ekoznačku „Zdravá krajina partner projektu“. Ve spolupráci Plzeňského kraje a partnera Plzeňský Prazdroj, a.s. se povedlo v zimních měsících zrevitalizovat ostrov v Podstránském rybníce.

Podstránský rybník o rozloze cca 20 ha leží nedaleko Dolní Lhoty a Janovic nad Úhlavou v okrese Klatovy. Díky své poloze v nivě řeky Úhlavy a rozvolněné kotlině je významným migračním koridorem i hnízdním a potravním biotopem pro vodní ptáky. Zároveň se zde vyskytují druhy ptáků vázaných na litorální porosty a břehové křoviny. Lokalita byla dříve známá jako druhé nejvýznamnější hnízdiště racka chechtavého v Plzeňském kraji: hnízdilo tu několik set párů. V posledních 15 letech je však tento druh vlivem lidské činnosti v České republice na pokraji vyhynutí.

zdravakrajina.pkk.cz

V Podstránském rybníce se nacházejí tři ostrovy, kde rackové dříve hnízdili spolu s dalšími druhy především vrubozobých ptáků. Jenže ostrovy postupně kvůli vysoké přítomnosti živin zarostly a staly se pro hnízdění ptactva nevhodnými. Proto se kraj rozhodl ostrov, který je dostatečně velký a vzdálený od břehu a pro ptáky relativně bezpečný, zásadně proměnit. Ve spolupráci s Plzeňským Prazdrojem ho nechal upravit tak, aby zde mohli ptáci znovu hnízdit. Proběhly náročné terénní práce, které mají pomoci mimo jiné

tomu, aby ostrov nezarůstal agresivní vegetací. Navezením drobné frakce říčního štěrku vznikl atraktivní hnízdní biotop pro druhy, které jsou v České republice i jinde zcela na ústupu a hrozí jim vyhynutí. Díky těmto úpravám by měl ostrov být lákavým místem pro racka chechtavého, rybáka obecného, kulíka říčního, čejky chocholaté, písíka obecného a další ptáky. Opatření by mělo mít velký vliv i pro vytvoření bezpečného biotopu pro migrující druhy ptáků, například čápa černého, bahňáky či vrubozobé ptáky.

Hledá se královna českých alejí

Nominujte svou oblíbenou alej v anketě Alej roku 2025! Máte ve svém okolí alej, kde stromy šeptají příběhy, kde je příjemný stín v horkém létě a kouzlo barev na podzim? Stačí pořádit jednu až tři fotky a spolu s krátkým popisem ji přihlásit přes jednoduchý formulář na webu www.alejroku.cz. Čas na nominaci máte do 29. října.

Poté přijde ke slovu hlasování veřejnosti. A odměny čekají nejen na vítěznou aleji, ale i na jejich nominující. Hlavní cenou

je let balonem s HaBalon a pro autory nejkrásnějších fotografií jsou připraveny hodnotné ceny jako digitální fotoaparát nebo tiskárna Canon.

Aleje pomáhají zadržovat vodu v krajině, chrání před větrem a vedrem, poskytují útočiště zvířatům i lidem. Zapojením do ankety pomáháte šířit povědomí o jejich významu a přispíváte k ochraně toho, co dělá naši krajinu krásnou a zdravou.

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

19/9/2025
od 8:30 do 19:00
nám. Republiky
Plzeň

DEN VĚDY A TECHNIKY

ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY V PLZNI

PLZEŇSKÝ KRAJ

Město Plzeň

Formujeme nejen Plzeň
již od roku 1948

Plzeň
Český rozhlas
80 let

Oslava toho nejlepšího z našeho kraje

Dožínky Plzeňského kraje

13. 9. 2025
zámek Manětín

Vstup zdarma

ZÁMECKÝ PARK

10.00 Ukázky dožínkové vazby,
zdobení koní a povozů

Ochutnávky regionálních
potravin

10.30 Folklorní soubor
Úsměv Horní Bříza

11.15 Dožínkový průvod

14.00 Folklorní soubor
Úsměv Horní Bříza

ZÁMECKÁ ZAHRADA

10.00 Marcel Zmožek s kapelou

11.15 Ocenění zemědělců
z Plzeňského kraje

11.30 Předání dožínkového věnce
a kytice, žehnání úrody

12.20 Folklorní soubor
Úsměv Horní Bříza

13.00 Vyhlášení vítězů soutěže
Regionální potravina
Plzeňského kraje 2025

15.00 Cimbálová muzika
Milana Broučka
& muzikálové hvězdy
Charlotte a Pavel Režní

DOPROVODNÝ PROGRAM

- 13.00 Klaun BAILO
- jízda na koních
- lukostřelba
- nafukovací hrad
- farmářské aktivity pro děti
- malování na obličeje
- kreativní dílny
- ochutnávky a prodej regionálních potravin
- tradiční řemesla a tvůrčí dílny
- historická a současná zemědělská technika
- výstava obrazů v zámecké oranžerii

 **Slamák pro prvních
1 000 návštěvníků**

**Prohlídky zámku
zdarma**

plzensky-kraj.cz